

אורות פלא

מכון להחזרת סדרי רבינו אליעזר פאפו דיע"א מוד"ס "פלא יועץ" ועוד

אורות פלא

מתורתו של רבינו אליעזר פאפו זי"ע, מח"ס "פלא יועץ" לְקַט דְרוּשִׁים וּמְאֻמְרֵי מוֹסֵר, שְׁנַלְקָטוּ מִתּוֹךְ סִפְרֵיו

פְּרֻשַׁת תּוֹלְדוֹת תִּשְׁפ"ה

על פניו - בלי ערום יעשה בדעת. וכל יסבל לכבוד אביו ואמו, ובין ובין את אשר הוא רצונם, ויבטל רצונו מפני רצונם לכבודם שהוא כבוד שמים. נא"ה}. צא ולמד מעשו שאמר (בראשית כז, מא): "יקרבו ימי אבל אבי ואהרנה את יעקב אחי", ובחייו לא רצה להרגו, שלא יצטער אביו. לכך אל תצער אביך לקלל זרעו בחייו, וגם לאחר מיתתו יש לו לחשב: אלו היה אבי חי היה מצטער מזה! ובכן יזהר וישמר מאותו דבר גם לאחר מותו, כי הנשמה יודעת כל מה שבזה העולם.

(ואמרו במדרש (אבות דרבי נתן ט, ב) שאמר אהרן למושה: צרעת זאת אינה על מרים אהותנו, כי אם על עמרם אבינו! את זאת החי יתן אלי לבו, אח לצרה של אחיו, כאלו אביו צועק מרה שירחם על ילדיו. ונמצא, שהעושה חסד עם אחיו ובית אביו - מלבד מצותו, הנה שפרו אתו על כבוד אביו ואמו, ורחמנא לבא בעין] - הקדוש ברוך הוא מבקש את פונת הלב]. זכר זאת לעולם, ומבשרך לא תתעלם. נא"ה}.

וַיַּחֲרֵד יִצְחָק חֲרָדָה גְדוֹלָה עַד מְאֹד וַיֹּאמֶר מִי אֲפֹא הוּא הַצֵּד צִיד וַיָּבֵא לִי וְאֶכֶל מִכָּל בְּטָרִם תְּבוּא וְאַבְרָכָהוּ גַם בְּרוּךְ יְהִיָּה. (כז לג)

פרוש, דעקר גדול להיות ירא וחרד שלא לחטא, כמו שנאמר (משלי כח יד) "אשרי אדם מפחד תמיד". וזה אמרו: "ויחרד" - מי שהוא ירא וחרד, "יצחק" ליום אחרון, אבל צריך "חרדה גדולה עד מאד" שלא לפל ביד היצר הרע, "ויאמר" - יאמר האדם אל לבו "מי אפוא", מי הגורם לאפות נפשות הרשעים בגיהנם, הוא שטן הוא יצר הרע, "הוא הצד ציד" לפתות והוא הביא לי עד גדר "ואוכל מכל" עץ הגן, וגם עץ הדעת בכלל וגרם מיתה לעולם. הנה כי בן ידוע דבעדנא דיצר הרע לית דמדבר ליצר הטוב (נדרים לב), והעקר יקדים אדם להתרחק מפניו וישבים להרגו. וזה אמרו "בטרים תבוא", קדם שיבוא "ואברכהו" - לשון הרחקה, כמו שאמרו (בבא מציעא נט:): "בברכהו לרבי אליעזר, ואם אתה עושה בן גס ברוך יהיה", מרחק יהיה ולא יקרב אליך רעה, "ונגע לא יקרב באהלה" (תהלים צא י).

ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק. (כה יט) ואלה לשון קשה, כשיאמר לאדם מאורעות קשים, עם כל זה יצחק, יקבלם בשמחה, לפי שהוא בן אב רם אבינו שבשמים, וכאשר יוסר איש את בנו מאהבה לטובתו והנאתו, ומאחר שהוא אב רם אבינו שבשמים, בודאי הוליד את יצחק, כל דעבדין מן שמיא לטב [-כל מה שעושים מן השמים הכל לטובה] (ועי' ברכות ס:).

אִם תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ רָעָה כְּאֲשֶׁר לֹא נִגְעִנֶנּוּ וְכְאֲשֶׁר עֲשִׂינוּ עִמָּךְ רַק טוֹב וְנִשְׁלַחְךָ בְּשָׁלוֹם אֲתָה עִתָּה בְּרוּךְ ה'. (כו כט)

קשה, למה פתחו פיהם לרעה לומר "אם תעשה עמנו רעה", והנה להו למימר לא תעשה עמנו רעה. ועוד, איך אמרו "וכאשר עשינו עמך רק טוב", והלא גרשוהו מארצם? ונראה דכוננתם היה לומר אם יזדמן שנהיה בארצה ותרצה לגרשנו ממנה כאשר עשינו עמך, בזה אין לנו פה לבקש, כי במדה שאדם מודד בה מודדין לו (סוטה פ"א מ"ז), רק זאת שאלתנו, שאם תעשה עמנו הרעה הזאת לגרשנו מארצה, יהיה באפן אשר אנחנו עשינו, "אשר לא נגעננו", "וכאשר עשינו עמך רק טוב" במה ש'ונשלחך בשלום". ואם תאמר שהיה מפני הרעה, זה אינו.

פי עתה אתה ברוך ה', ועל זה באנו אליך לכרות ברית. וישטם עשו את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו ויאמר עשו בלבו וקרבו ימי אבל אבי ואהרנה את יעקב אחי. (כז מא)

מי שיש לו אחים ואחיות, ומתקוטט עמם ומקללן ומכה אותם בפני אביו ואמו, וגורם צער לאביו ואמו - עתיד לתן את הדין. (וכמו שאמרו (סנהדרין צט:): איזהו מין? המבזה את חברו בפני תלמיד חכם! הכי נמי, המבזה ומחרף ומגדף בפני אביו ואמו, הרי הוא מקלה אביו ואמו. ומה גם אם הדברים מגיעים לילדיו מעשה ידיו, שנמצא מקחה שני מולידיו, והאלקים יבא במשפט על כל. ומה בצע אם בן וכבוד אב, מאחר שמכעיסו על פניו מצד אחר, ואף אם אחיו ובית אביו עושים עמו שלא בהגן ומכעיסים אותו

מִי שִׁישׁ לֹו אַחִים וְאַחִיּוֹת,

וּמִתְקוּטֵט עִמָּהֶם וּמְקַלְלָן

וּמִכָּה אוֹתָם בְּפָנֵי אָבִיו

וְאִמּוֹ, וְגוֹרֵם צֶעַר לְאָבִיו

וְאִמּוֹ - עֵתִיד לָתֵן אֶת הַדִּין.

בתיב (משלי יג, יג) משיב רעה תחת טובה לא תמוש רעה מביתו. וחיובא רמזא על האדם שקבל כל דהוא טובה מחברו, שתהא חקוקה בלבו תמיד כל הימים שלא לגמל עמו שום רעה ולשלם לעושה הטובה ככל הבא מידו.

אפלו אם עשה לו גם-כן רעה, הרעה ישבח והטובה לא ישבח, כי צריך האדם שיהא בו מדעת קונו. וכתוב (ישעיה מט, טו) "גם אלה תשפחנה", שהוא מעשה העגל, "ואנכי לא אשפחה" שהוא קבלת התורה. וצא ולמד ממשו רבנו, שלא הפך את היאור ואת העפר לפי שקבל טובה מהם (תנחומא וארא יד). וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (במדבר-רבה כב, ד) שלא נקם משה נקמת מדון לפי שנתגדל ביניהם.

ואמרו רבותינו זכרונם לברכה בשמות רבה (ה, ב) כל הפותח פתח לחברו, חיב בכבודו יותר מאביו ואמו. אתה מוצא באלהיו שלא החיה אבותיו כמו שהחיה את בן הצרפתי, ואלישע לא החיה אבותיו כמו שהחיה את בן השונמית, אלא שמסר נפשו על אכסניא שלו. ואם כלי-כף חיב להחזיק טובה לחברו על פת לחם, על אחת כמה וכמה אם קבל ממנו טובה הרבה, ועל אחת כמה וכמה טובה כפולה ומכפלת אם קבל ממנו טובת הנפש, כגון שלמדו חכמה או הדריכו בדרך טובה והפרישו מדרך רעה, שזו טובה גדולה שאין למעלה הימנה, כמה וכמה יגדל חובתו להפיר טובתו ולנהוג בו כבוד, ואם לא ינהג בו כבוד כראוי, אין לה פפוי טובה גדול מזה. וישא ביום ההוא קל וחמר בעצמו כמה וכמה חיב אדם לבוראו, המרבה להיטיב רב טוב לבית ישראל עד אין חקר, כך גדלה חובתנו עד אין חקר.

על כל דבר שרוצה לעשות, או לבקש שום חסד מאיזה אדם, יקדים תפלה לפני ה' שיתקנהו ויעשה לו חפציו, ושיתנהו לחן ולחסד בעיני בני אדם שהוא צריך להם, למען ימלאו חפצו ויעשו בקשתו, או שירבה עמו פדות על ידי אחרים או באופן אחר, כי הרבה אופנים למקום והרבה שלוחים למקום.

ויאמין באמונה שלמה כי מפי עליון תצא הרעות והטובות הבאות בידי אדם, ובנידו לבות בני אדם, ואין אדם יכול להרע או להיטיב את חברו כמלא נימא חוץ מגזרת שדי, ומי שאין לו מקטרגים מלמעלה אין לו צרים מלמטה (סנהדרין מד:), נמצא שהעושים הרעות והטובות שליחותא דרחמנא עבדי [-שליחות הבורא עושים], אלא שמגלגלין זכות על ידי זכאי וכו' (שבת לב.). ולכן לא ימצא מקום להקפיד אם לא עשה חברו מבקשו, כי ידע נאמנה דשמים לא זכו לו או לחברו.

וזה כלל גדול וסעיף מסעיפי האמונה אשר היתה לראש פנה, וגדולה תפלה שיתפלל על כל דבר קטן וגדול, כי מלבד שזה היה בעזרנו ברב שפלותנו ודלותנו, שאין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים המתרצה ברחמים ושומע תפלות כל פה, ותפלה עושה הרבה, ומהפכת מדת הדין למדת הרחמים, ומצא עזר כנגדו, עוד פה, כי זה מורה על האמונה שמאמין בהשגחת ה' יתברך ושהכל בידי שמים, וידכה ישח ישפך שיח גדל שואל וכעבד ישאף אל רבו, וכל כי הא ראוייה היא שתגן שיהא ה' לו בעזרו וימלא משאלותיו, אף אם אינו הגון ואינו כדאי רחמי שמים מרבים, ובלבד שיכונן לבו ויברר שיחותיו בתפלותו שכונתו לשמים לעבודתו יתברך שמו.

ולכן על כל דבר שמבקשו, יסים ויאמר: והטוב בעיניך לעבודתך עשה עמנו. ואם ארע לו דבר שנגאף לו נזק, יהא רגיל לומר 'כל דעביד רחמנא לטב עביד', ויגם זו לטובה.

סדר היום
 הכולל הלכות והנהגות ישרות ערוכות
 על סדר עניני התפילה וכוונותיה
 סדר אכילה, סדר משא ומתן
 וסדר הנהגת יום השבת
 מלוקטים ומנוקדים מספרי רבינו אליעזר פאפו זיע"א
 "חסד לאלפים" ו"בית תפילה"

הופיע ויצא לאור הספר
דין ידיו
 על התורה והמועדים
 להשיג בחנויות הספרים המובחרות

